

UCHWAŁA Nr XXXIX/252/2018
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim

z dnia 7 lutego 2018 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2016-2017 „Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego na lata 2013-2017”.

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 z późn. zm.) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 z późn. zm.) Rada Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w latach 2016-2017 „Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego na lata 2013-2017”, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
(-)
Jacek Gross

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 z późn. zm.), zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program *opieki nad zabytkami*. Z realizacji programów opieki nad zabytkami co dwa lata sporządzane jest sprawozdanie, zgodnie z zapisem art. 87 ust. 5 ustawy, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

W związku z powyższym Zarząd Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim przedstawia sprawozdanie z realizacji w latach 2016-2017 „Programu Opieki Nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego na lata 2013-2017”.

Przedstawiony projekt uchwały jest zgodny z założeniami Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015- 2024, obszar priorytetowy: Kapitał gospodarczy (P1), cel strategiczny: CS.1.2 Turystyka katalizatorem dynamicznego rozwoju gospodarczego, cel operacyjny: CO.1.2.1 Utworzenie całorocznej oferty turystyczno- kulturalnej.

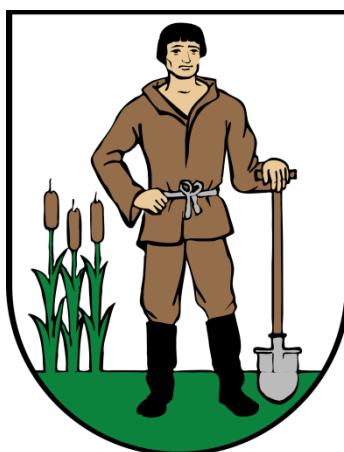
Przewodniczący Rady

(-)

Jacek Gross

Załącznik do Uchwały Nr XXXIX/252/2018
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 7 lutego 2018 r.

Sprawozdanie z realizacji w latach 2016-2017
Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego
na lata 2013-2017

I. Wstęp

Rada Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim w dniu 30 września 2013 r. przyjęła Uchwałę Nr XXXI/213/2013 Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego na lata 2013-2017. Podstawą prawną sporządzenia programu była ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2017poz. 2187 ze zm.), która zobowiązała samorządy wojewódzkie, powiatowe i gminne do opracowania takiego programu.

Na mocy art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zarząd powiatu jest zobowiązany do sporządzania co 2 lata sprawozdania, które przedstawia radzie powiatu.

Sprawozdanie jest próbą podsumowania działań w latach 2016-2017, podejmowanych przez zaangażowane podmioty, w tym Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzki Urząd Konserwatora Zabytków, Samorząd Województwa Pomorskiego, jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty realizujące działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego w powiecie nowodworskim.

Poniższe sprawozdanie ma również na celu wyprowadzenie wniosków i, w konsekwencji, zapewnienie lepszej i bardziej kompleksowej ochrony w nowym dokumencie strategicznym.

W sprawozdaniu ujęto działania podejmowane w celu ochrony dziedzictwa kulturowego na terenie powiatu nowodworskiego, wynikające z przyjętych w programie priorytetów i kierunków działań, którymi są:

- I. Zarządzanie dziedzictwem kulturowym powiatu.
- II. Ochrona krajobrazu kulturowego powiatu.
- III. Promocja, edukacja i dokumentacja walorów dziedzictwa kulturowego powiatu.

Kierunki powiatowego programu opieki nad zabytkami są realizowane poprzez wspólne działania władz samorządowych, właścicieli oraz zarządców obiektów, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń.

I. Zarządzanie dziedzictwem kulturowym powiatu.

1. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.

Powiat Nowodworski, zarządzając dziedzictwem kulturowym tego obszaru, podejmował działania w celu ochrony obiektów zabytkowych. Realizując przyjęty *Program* jako zobowiązanie, w miarę posiadanych środków finansowych, ustala corocznie budżet na ochronę i zachowanie dziedzictwa materialnego Powiatu. Dotacje przyznawane są przez samorząd powiatu według ustalonej procedury. Zainteresowanie właścicieli obiektów zabytkowych możliwością dofinansowania prac konserwatorskich oraz ich oczekiwania nie są całkowicie spełniane ze względu na ograniczone możliwości budżetu powiatu.

Na podstawie Uchwały XXIV/167/2016 Rady powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie: zasad i trybu udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie Powiatu Nowodworskiego, Samorząd Powiatu udzielił dwóch dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytku.

Wykaz dotacji z budżetu Powiatu Nowodworskiego w latach 2016-2017

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość dotacji (zł)
2016 r.			
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Anny w Marynowach	II etap prac konserwatorskich przy barokowym ołtarzu głównym w kościele filialnym p.w. św. Jakuba w Tui	10 000,00
Dokumentacja fotograficzna z prac konserwatorskich stanowi załącznik nr 1 do sprawozdania			
2017 r.			
1.	Parafia Greckokatolicka p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	prace konserwatorskie przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków: świeczniku wiszącym oraz lampce wiecznej z kościoła p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	7 235,00
Dokumentacja fotograficzna z prac konserwatorskich stanowi załącznik nr 2 do sprawozdania			

Ponadto w okresie sprawozdawczym dotacji na zadania konserwatorskie realizowanych przy obiektach z terenu powiatu, wpisanych do rejestru zabytków, udzielił Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

**Wykaz dotacji udzielonych przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków w latach 2016-2017 – Powiat Nowodworski**

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość dotacji (zł)
2016 r.			
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	Prace konserwatorskie przy malowidłach na płótnie w „Chrzest w Jordanie” oraz „Wjazd Jezusa do Jerozolimy” z kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	41 050,00
2.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Anny w Marynowach	Prace konserwatorskie przy barokowym ołtarzu głównym z kościoła filialnego pw. św. Jakuba w Tui, III ostatni etap prac konserwatorskich	16 400,00
3.	Parafia Greckokatolicka p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	Cyganek Żelichowo, prace konserwatorskie przy licu ściany północnej podstawy wieży z wymianą stolarki okiennej w podstawie wieży i prezbiterium kościoła p.w. św. Mikołaja	35 000,00
4.	Parafia Greckokatolicka p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	Dokumentacja (inwentaryzacja budowlana kruchty, orzeczenie techniczne dotyczące kruchty, projekt budowlano-wykonawczy rekonstrukcji nastawy wieży) kościoła p.w. św. Mikołaja	10 000,00
5.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jadwigi Królowej w Kmiecinie	Prace konserwatorskie przy posadzce kościoła p.w. św. Jadwigi Królowej w Kmiecinie	25 000,00
2017 r.			
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	prospekt organowy z kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	36 000,00
2.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Anny w Marynowach	barokowy ołtarz główny z kościoła filialnego p.w. św. Jakuba w Tui, III etap prac	27 000,00
3.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Anny w Marynowach	Prace konserwatorskie – remont dachu – przy kościele p.w. św. Jakuba w Tui	7 500,00
4.	Parafia Greckokatolicka p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	lico ściany południowej podstawy wieży kościoła p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	13 000,00
5.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jadwigi Królowej w Kmiecinie	drewniana brama wjazdowa przy kościele p.w. św. Jadwigi Królowej w Kmiecinie	55 000,00

6.	Zagroda nr 24 „Orzechowy Dwór” Jolanta Ewa Naganowska, Halina i Janusz Urbańscy	Remont werandy zachodniej oraz werandy wschodniej zabytkowego żuławskiego domu drewnianego „Orzechowy Dwór”	15 000,00
----	---	---	-----------

Dotacji celowych w latach 2016-2017 na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach znajdujących się na terenie powiatu, udzielił również Samorząd Województwa Pomorskiego.

**Wykaz dotacji udzielonych przez Samorząd Województwa Pomorskiego
w latach 2016-2017 – Powiat Nowodworski**

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość dotacji (zł)
2016 r.			
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	Prace konserwatorskie dwóchmalowideł z północnej ściany kościoła parafialnego p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie – „Chrzest w Jordanie” i „Wjazd Jezusa do Jerozolimy” oraz ściany północnej (w partii pod malowidłami) kościoła parafialnego p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	60 827,00
2.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Anny w Marynowach	Ratunek dla barokowego ołtarza głównego z kościoła p.w. św. Jakuba w Tui, II etap prac konserwatorskich	32 041,00
3.	Michał Pielaszkiewicz Mikoszewo	Kontynuacja prac remontowych – remont dachu domu podcieniowego w Mikoszewie	86 264,00
4.	Artur Wasielewski, Ewa Wasilewska Orłowo	Orłowo, dom podcieniowy (1802 r.): prace konserwatorskie i restauratorskie	43 147,00
5.	Parafia Greckokatolicka p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	Cyganek Żelichowo, kościół p.w. św. Mikołaja (XIV w.): konserwacja lica ściany północnej podstawy wieży z wymianą stolarki okiennej w podstawie wieży i prezbiterium	40 478,00
6.	Jolanta Ewa Naganowska, Halina Urbańska, Janusz Urbański Rychnowo Żuławskie	Remont dachu zabytkowego żuławskiego domu drewnianego (1867 r.) „Orzechowy Dwór” w Rychnowie Żuławskim	50 000,00
2017 r.			
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	Prace konserwatorskie prospektu organowego z kościoła parafialnego p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	73 278,00
2.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Anny w Marynowach	Ratunek dla barokowego ołtarza głównego z kościoła p.w. św. Jakuba w Tui, III ostatni etap prac konserwatorskich	41 876,00

3.	Parafia Greckokatolicka p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	Cyganek Żelichowo, kościół p.w. św. Mikołaja (XIV w.): konserwacja lica ściany południowej podstawy wieży wraz ze szkarpami	36 000,00
----	--	---	-----------

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego również udzieliło dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach Powiatu Nowodworskiego. Dotacje celowe z budżetu państwa udzielane są przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego poprzez program *Ochrona Zabytków*, którego strategicznym celem jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne.

**Wykaz dotacji udzielonych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
w latach 2016-2017– Powiat Nowodworski**

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość dotacji (zł)
2016 r.			
1.	Gracjan Kleczewski Żuławki	„Żuławki, dom podcieniowy (1721 r.): IV etap remontu (naprawa środkowej części obiektu od fundamentu po dach wraz z drzwiami frontowymi i gospodarczymi oraz przemulowanie komina czarnej kuchni)	200 000,00
2.	Parafia Greckokatolicka p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	Cyganek-Żelichowo, kościół p.w. św. Mikołaja (XIV w.): konserwacja lica ściany północnej podstawy wieży z wymianą stolarki okiennej w podstawie wieży i prezbiterium	40 000,00
3.	Michał Pielaszkiewicz Mikoszewo	Dom podcieniowy (ok 1800 r.) remont dachu budynku głównego wraz z orynnowaniem i naprawą komina	150 000,00
4.	Zofia Krupińska, Barbara Leszczyńska, Marian Leszczyński Marynowy	Marynowy, dom podcieniowy (1803 r.): remont podłóg, instalacji elektrycznej i wykonanie instalacji alarmowej przeciwpożarowej – etap V	149 139,99
5.	Mariola Nowak, Grzegorz Nowak Nowa Kościelnica	Dom podcieniowy (XVIII w.): kontynuacja kompleksowych prac budowlano-konserwatorskich – etap IV	67 122,89
2017 r.			

1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	Stegna, kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa (1681 r.): prace remontowe elewacji kościół – etap I (elewacja prezbiterium oraz elewacja wschodnia kruchty)	150 000,00
----	---	--	------------

Po kolejnych dwóch latach funkcjonowania Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego na lata 2013-2017 skierowano do jednostek samorządu terytorialnego ankietę w celu zebrania informacji na temat inicjatyw podjętych w latach 2016-2017 na rzecz ochrony zabytków Powiatu w ramach działalności jednostek. Zadania jednostek samorządu terytorialnego obejmują między innymi działania z zakresu kultury, w tym ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Jednostki samorządu terytorialnego, jako podmioty realizujące opiekę nad zabytkami, pełnią podwójną rolę. Z jednej strony jako właściciele bądź zarządcy zabytków zobowiązane są do sprawowania nad nimi opieki, z drugiej – opieka nad zabytkami należy do zadań publicznych, do realizowania których jednostki samorządu terytorialnego są powołane. Niestety nie wszystkie jednostki samorządu terytorialnego rzetelnie wypełniły ankietę, której wyniki zaprezentowano poniżej.

Nowy Dwór Gdański

Gmina posiada „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2015-2019” przyjęty Uchwałą Nr 132/XIV/2015 Rady Miejskiej z dnia 29 grudnia 2015 r. oraz Gminną Ewidencję Zabytków.

Gmina Nowy Dwór Gdański jest właścicielem 4 obiektów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków oraz 9 obiektów zabytkowych, które ujęte są w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Obiektem zabytkowym pełniącym funkcję kulturalną i turystyczną jest Żuławski Park Historyczny – adoptowana zabytkowa mleczarnia w Nowym Dworze Gdańskim, ul. Kopernika 17.

Gmina posiada własne zasady przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy obiektach zabytkowych przyjęte Uchwałą Nr 2265/XXXIII/2009 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 10 września 2009 r.

Dofinansowanie prac konserwatorskich i remontowych przy zabytkach nie będących własnością gminy:

Nazwa zadania objętego dotacją	Wysokość dotacji (zł)
2016	
Konserwacja łączy ściany północnej podstawy wieży z wymianą stolarki okiennej w podstawie wieży i prezbiterium w kościele p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	15 000,00
II etap prac konserwatorskich przy ołtarzu w kościele p.w. św. Jakuba w Tui	5 000,00
2017	
III etap prac konserwatorskich przy ołtarzu w kościele	5 000,00

Na terenie Gminy został opracowany lokalny program rewitalizacji/rewaloryzacji obszarów zabytkowych pn. „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023”.

W latach 2016-2017 w ramach promocji dziedzictwa kulturowego Gmina wydała gadżet promocyjny – *Podcień*, a na terenie Żuławskiego Parku Historycznego regularnie organizowane są wydarzenia dot. dziedzictwa kulturowego. Cyklicznie, raz w roku, odbywa się Dzień Osadnika (w roku 2017 po raz czwarty). Jest to święto zainicjowane przez Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego – Klub Nowodworski, które służy wszystkim mieszkańcom, jako pretekst do wspólnego pochylenia się nad historią naszego regionu. Kultywowanie tradycji, regionalnych strojów, potraw, obrzędów itp. odbywa się podczas organizowanych corocznie Dni Żuław, imprez, wydarzeń organizowanych przez organizacje samorządowe, podczas obchodów świąt państwowych czy imprez w Żuławskim Parku Historycznym.

Tradycją gminy jest udział w „Dniach Otwartych Żuławskich Zabytków”. Wśród udostępnionych budynków i budowli nie brakuje obiektów sakralnych: kościołów czy cmentarzy, charakterystycznych domów podcieniowych, a także budowli technicznych i hydrotechnicznych. Jak zawsze w określonych dniach i godzinach gospodarze obiektów oczekują i raczą atrakcjami – wykładami, opowieściami, kulinariami, wystawami, warsztatami, możliwością zwiedzania obiektów. W latach 2016/2017 zwiedzający mieli okazję zobaczyć zabytki w ośmiu miejscowościach powiatu nowodworskiego m.in. wiatrak typu koźlak w Drewnicy, wiatrak przemiałowy typu holender w Palczewie, dom podcieniowy w Orłowie i Marynowych, zabytkowe kościoły w Palczewie, Tui i Żelichowie.

Co roku we wrześniu w całej Europie organizowane są Europejskie Dni Dziedzictwa. W roku 2016 tematem przewodnim było hasło „Żuławskie symbole wiatrak i pole”. W roku 2017 „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu”. 15 września 2017 r. z tej okazji w sali konferencyjnej Żuławskiego Parku Historycznego odbyła się debata zatytułowana: „Żuławy. Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu”. Była to doskonała okazja, aby porozmawiać o walorach turystycznych, edukacyjnych oraz promocyjnych żuławskiego krajobrazu kulturowego.

Stegna

Gmina posiada „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Stegna na lata 2016-2019” przyjęty Uchwałą Nr XVI/130/2016 Rady Gminy Stegna z dnia 18 lutego 2016 r. oraz Gminną Ewidencję Zabytków.

Gmina Stegna jest właścicielem 8 obiektów zabytkowych, które ujęte są w Gminnej Ewidencji Zabytków. Obiektami zabytkowymi pełniącymi funkcję kulturalną jest świetlica wiejska w Tujsku oraz świetlica wiejska w Żuławkach.

Gmina posiada własne zasady przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy obiektach zabytkowych przyjęte Uchwałą Nr XLII/433/10 Rady Gminy Stegna z dnia 12 października 2010 r.

W latach 2016-2017 Gmina Stegna podjęła następujące działania w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego:

Prace konserwatorskie i remontowe przy zabytkach stanowiących własność gminy:

2016 r.:

- 1) Budynek po byłej mleczarni (Żuławki 72) – częściowa rozbiórka komina. Koszt całkowity 26.455,00 zł, nakład gminy 100%.
- 2) Budynek mieszkalny (Tujsk 24) – remont ganku. Koszt całkowity 8.000,00 zł, nakład gminy 100%.

2017 r.:

- 1) Budynek mieszkalny (Tujsk 24) – remont dwóch kominów oraz budynek mieszkalno-usługowy (Dworek 6) – remont dwóch kominów. Łączny koszt – 9.850,00 zł, nakład gminy 100%.

2. Dofinansowanie prac konserwatorskich i remontowych przy zabytkach nie będących własnością gminy:

Zabytek	Rodzaj prac	Całkowity koszt (zł)	Nakład gminy (zł)
2017			
Prospekt organowy, drewniany, polichromowany, ze złoceniami, z pełnoplastycznymi figurami muzykujących aniołów w Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	Prace konserwatorskie przy prospekcie organowym	146 556,60	7 966,68

Na terenie Gminy organizowane są imprezy kultywujące tradycję, regionalny strój, potrawy, obrzędy itp. W latach 2016-2017 odbyły się: Dożynki Gminne w Nowotnej oraz Gminno-Powiatowe w Stegnie – Święto Plonów podczas którego prezentowany jest dorobek kulturowy naszego regionu, Jarmark Wielkanocny i Bożonarodzeniowy, konkurs specjalów karnawałowych, podczas którego oceniane są tradycyjne, regionalne potrawy, ciasta i trunki, *Stegieńskie Inspiracje* – comiesięczne spotkania z ludźmi żyjącymi z pasją. Odbyły się również wystawy tematyczne w Gminnej Bibliotece Publicznej w Stegnie, związane z naszym regionem i ukazujące tradycję Gminy Stegna. Tematy wystaw: Żuławy – Patrząc Inaczej, Historia Bliska – Ksiądz Alfons Skwiercz, Stegna Wczoraj i Dziś, Stanisława Rutkowska – Żuławy Mój Krajobraz, 2017 Rok – Rokiem Wisły. Ponadto zorganizowano Bieg Niepodległościowy i Konkurs Pieśni i Piosenki Patriotycznej oraz wieczory poetycko-wokalne z okazji: 1 Maja, Dnia Matki i Ojca, Babci i Dziadka, Świętami Bożego Narodzenia (wspólne kolędowanie).

Sztutowo

Gmina posiada „Gminny Program Opieki Nad Zabytkami na lata 2013-2016 na terenie Gminy Sztutowo” przyjęty Uchwałą Nr XXV/226/2013 Rady Gminy Sztutowo z dnia 26 marca 2013 r. (w grudniu 2017 r. zaplanowano jego aktualizację) oraz Gminną Ewidencję Zabytków.

Gmina jest właścicielem 7 obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków oraz 4 obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.

W latach 2016-2017 Gmina Sztutowo nie dofinansowała prac konserwatorskich i remontowych przy obiektach zabytkowych będących i nie będących własnością gminy i nie posiada własnych zasad przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy obiektach zabytkowych.

Na terenie Gminy corocznie – w dniu imienin Piotra i Pawła – organizowana jest impreza „Dni Rybaka”, nawiązująca do tradycji rybołówstwa oraz szkutnictwa. Wydarzenie łączy w sobie zarówno elementy teraźniejszości jak i historii, a uroczystościom towarzyszą obchody Ogólnopolskich Imienin Piotra i Pawła.

Ostaszewo

Gmina posiada „Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Ostaszewo na lata 2012-2016” przyjęty Uchwałą Nr XXVII/152/2013 Rady Gminy Ostaszewo z dnia 20 marca 2013 r. oraz Gminną Ewidencję Zabytków. W roku 2017 zaplanowano aktualizację powyższych opracowań.

Gmina Ostaszewo jest właścicielem 5 obiektów zabytkowych, które ujęte są w Gminnej Ewidencji Zabytków. Obiektem zabytkowym pełniącym funkcję kulturalną jest budynek świetlicy wiejskiej w Nowej Kościelnicy.

Gmina posiada własne zasady przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy obiektach zabytkowych przyjęte Uchwałą Nr XL/225/2014 Rady Gminy Ostaszewo z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, jednak w latach 2016-2017 nie przyznano dotacji z budżetu gminy na ten cel.

Na terenie Gminy Ostaszewo cyklicznie organizowana jest „Sierpniowa impreza kulturalna”, mająca na celu promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego m. in. poprzez organizację sympozjum na temat wielokulturowości miejsca zamieszkania, zasobów, jakimi dysponuje Gmina i na bazie których kształtowana jest tożsamość regionu, promocję dziedzictwa poprzez wystawianie stoisk promocyjnych, występy lokalnych twórców, udostępnianie Izby Historii i Tradycji Gminy Ostaszewo oraz organizację wielu konkursów mających na celu wykreowanie produktów.

Krynica Morska

Miasto posiada „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Krynica Morska na lata 2013-2016” przyjęty Uchwałą Nr XX/250/13 Rady Miejskiej w Krynicy Morskiej z dnia 19 czerwca 2013 r. oraz Gminną Ewidencję Zabytków.

Gmina jest właścicielem 1 obiektu zabytkowego wpisanego do rejestru zabytków oraz 5 obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.

W latach 2016-2017 Gmina Krynica Morska nie dofinansowała prac konserwatorskich i remontowych przy obiektach zabytkowych będących i nie będących własnością gminy i nie posiada własnych zasad przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy obiektach zabytkowych.

II. Ochrona krajobrazu kulturowego powiatu.

W planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz przy kształtowaniu środowiska, uwzględnia się ochronę zabytków. Egzekwowane są zapisy dotyczące działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną konserwatorską (na których obowiązują określone ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na nich zabytków), określonych w dokumentach programowych, odnoszących się do zabytków. Wszelkie działania inwestycyjne wymagają na terenach objętych ochroną, opinii nadzoru konserwatorskiego, zgodnie z odrębnymi przepisami w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Powyższe jest realizowane przez odpowiednie instytucje.

III. Promocja, edukacja i dokumentacja walorów dziedzictwa kulturowego powiatu.

W celu rozpowszechnienia walorów zabytkowych Powiatu Nowodworskiego i wykorzystania ich w promocji kultury i dla rozwoju turystyki, na stronie internetowej opisane zostały najciekawsze zabytki Powiatu. Umieszczona została również informacja o możliwości ubiegania się o dotację na prace przy obiektach zabytkowych. Opracowana karta usługi informuje, w jaki sposób wnioskodawca może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu Powiatu Nowodworskiego na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków znajdujących się na obszarze Powiatu.

Jednym z zadań w działalności Powiatu Nowodworskiego jest gospodarcze wykorzystywanie jego walorów turystycznych poprzez budowę dogodnej infrastruktury, atrakcyjną ekspozycję zabytków wraz z ich funkcją użytkową, odpowiednie wykorzystanie walorów przyrodniczych i promocję w tym zakresie. Wykorzystanie walorów turystycznych Powiatu jest ważnym impulsem rozwoju gospodarczego. Jedną z metod rozwoju turystyki jest poprawa infrastruktury technicznej. Corocznie ulega polepszeniu jakość dróg na terenie Powiatu.

Z innych działań promocyjnych należy wymienić imprezy oraz uroczystości organizowane i współorganizowane oraz współfinansowane przez Powiat Nowodworski. Corocznie jest ich kilkanaście. Niektóre mają charakter cykliczny inne jednorazowy. Podobną formą promocji jest objęcie patronatem niektórych imprez przez Starostę Nowodworskiego. Wydarzenia objęte patronatem Starosty w latach 2016 i 2017 to m. in.: Zawody spławikowe o Puchar Mierzei Wiślanej, Wielki Piknik Królewski –rewitalizacja szlaków wodnych – Pętla

Żuławska, X Jubileuszowy Jesienny Bieg Gburów, XIX Mistrzostwa Świata w Poławianiu Bursztynu, Promocja aktywnego wypoczynku na Mierzei – piknik jeździecki Hubertus w Sztutowie.

Istotnym elementem promującym i dokumentującym zasoby dziedzictwa kulturowego Powiatu są wydawnictwa i projekty realizowane przez instytucje kultury. Ważną rolę odgrywa Żuławski Park Historyczny, placówka kulturalno-muzealna z siedzibą w Nowym Dworze Gdańskim będąca gminną jednostką organizacyjną prowadzoną przez Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego Klub Nowodworski.

Żuławska Kafejka Historyczna to nowa inicjatywa Klubu Nowodworskiego mająca za zadanie popularyzację wiedzy na temat przeszłości i kultury Żuław wśród mieszkańców regionu. Mniej więcej raz w miesiącu odbywają się spotkania z wykładowcami, którzy na co dzień zajmują się problematyką żuławską. 11 września 2016 r. w Żuławskim Parku Historycznym odbyło się pierwsze spotkanie w ramach Żuławskiej Kafejki Historycznej.

Muzeum Stutthof w Sztutowie, państwowa instytucja kultury podległa Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego, obchodziło w 2017 r. 55-lecie działalności. Muzeum jest nie tylko Miejscem Pamięci mającym przypominać o zbrodniach niemieckich nazistów. Muzeum to na mapie Pomorza i Polski także ważny ośrodek badania historii Żuław, również tej powojennej. Z tej okazji Muzeum zorganizowało konferencję naukową, na której podsumowano dotychczasową pracę instytucji oraz opowiedziano o zaplanowanych zmianach.

Ostatnie lata w Muzeum Stutthof to intensywne prace remontowe i konserwatorskie mające na celu prawidłowe zachowanie zabytkowej substancji na terenie zajmowanym obecnie przez muzeum. Najważniejszym, zrealizowanym już projektem była adaptacja budynku obozowej szklarni na potrzeby wystawiennicze. W jubileuszowym, 2017 r. Muzeum rozpoczęło najważniejszy projekt, przebudowę wystawy głównej, która na nowo opowie historię obozu, o którym nikt nigdy nie powinien zapomnieć.

Działania badawcze i naukowe Muzeum Stutthof w ostatnich latach zaowocowały ponad dwudziestoma książkami. W 2017 r. ukazała się najnowsza publikacja Muzeum Stutthof poświęcona historii regionu. Autorem opracowania „Tiegenhof/Nowy Dwór w 1945 roku. Koniec i początek miasta na Żuławach” jest dr Marcin Owsieński, kierownik Działu Oświatowego Muzeum Stutthof, historyk-regionalista, znany z szeregu poprzednich publikacji książkowych i artykułów zajmujących się dziejami Stutthofu i regionu w czasie wojny oraz w okresie powojennym. W tym roku ukazał się i jest już dostępny trzeci tom z serii „Żuławy w 1945 roku”. Książka z podtytułem „Źródła z niedalekiej przeszłości” zawiera 12 kolejnych ilustrowanych artykułów historycznych poświęconych symbolicznemu i historycznemu przełomowi jakim jest cezura „końca i początku” jakie miały miejsce na Żuławach i Pomorzu w 1945 r.

Lokalna Grupa Działania Żuławy i Mierzeja w roku 2016 wydała ulotkę informacyjno-promocyjną *Tuga – szlak do Nowego Dworu Gdańskiego, Park kulturowy rzeki Tugi* – projekt dofinansowany przez Samorząd Województwa Pomorskiego w ramach realizacji zadania publicznego województwa pomorskiego obejmującego turystykę i krajoznawstwo projektu.

Konkurs „Piękna Wieś Pomorska” w kategoriach „Wieś” i „Zagroda” jest imprezą kulturalną organizowaną co roku przez Województwo Pomorskie. Urzędy Gmin z Powiatu Nowodworskiego oraz Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim włączają się czynnie we współorganizację gminnych i powiatowych eliminacji tego Konkursu. W minionych edycjach Konkursu laureatami I miejsc etapu powiatowego zostali:

- w 2016 r. w kategorii „Wieś” Lubieszewo, w kategorii „Zagroda” Bożena i Jan Anusiakowie ze Sztutowskiej Kępy. Lubieszewo w etapie wojewódzkim otrzymało wyróżnienie.
- w 2017 r. w kategorii „Wieś” Lubieszewo, w kategorii „Zagroda” Beata i Marek Opitz z Domu Podcieniowego „Mały Holender” z Żelichowa.

Jedną z cyklicznych uroczystości są corocznie organizowane Dożynki Powiatowe. Święto organizowane jest przemiennie w miejscowościach poszczególnych gmin Powiatu Nowodworskiego – 18 września 2016 r. w Sztutowie, 23 września 2017 r. w Stegnie. Tradycyjnie podczas Dożynek odbyły się m. in. konkursy na najpiękniejszy wieniec dożynkowy oraz na najładniejsze stoisko dożynkowe.

Tradycyjnie, każdego roku, na placu przed Żuławskim Ośrodkiem Kultury w Nowym Dworze Gdańskim, odbywała się uroczysta Wigilia Powiatowa połączona z kiermaszem Bożonarodzeniowym: w 2016 r. odbyła się 16 grudnia, w 2017 r. 8 grudnia. Na scenie występowały dzieci z przedszkoli i szkół z terenu Powiatu Nowodworskiego, a potrawy przygotowywały żuławskie Koła Gospodyń Wiejskich.

Powiat Nowodworski, w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, co roku wspiera realizację przedsięwzięć upowszechniających kulturę, sztukę oraz promocję regionu.

W ramach przeprowadzenia otwartego konkursu ofert na realizację w 2016 r. przez organizacje pozarządowe zadań publicznych w zakresie kultury i sztuki oraz turystyki przeznaczono z budżetu Powiatu 11.000,00 zł. W roku 2017 przeznaczono na ten cel 10 000,00 zł.

24 października 2016 r. powiat nowodworski przystąpił do programu Pętla Żuławska II „Rozwój turystyki wodnej w obszarze Pętli Żuławskiej i Zatoki Gdańskiej” finansowanym w większości przez środki unijne.

Pierwszy etap budowy Pętli Żuławskiej przyniósł efekt w postaci nowych obiektów. Budowano porty jachtowe, mariny, pomosty cumownicze nad Zalewem Wiślanym, Wisłą, Nogatem, Szarpawą itp. Pierwszy etap powstawał wyłącznie na terenie Żuław, m.in w Krynicy Morskiej, Kątach Rybackich, Gdańsku, Malborku, Elblągu. Teraz program rozwoju żeglarskiego delty Wisły rozszerza zasięg.

Celem projektu jest stworzenie warunków kompleksowej, rozpoznawalnej oferty turystycznej opartej na walorach dziedzictwa kulturalnego i naturalnego drogi wodnej do Nowego Dworu Gdańskiego. Obecnie ruch jednostek nawodnych jest niemożliwy z powodu niskiego osadzenia prześle dwóch mostów na Tudze w miejscowościach Żelichowo i Tujsk oraz utrudniony, ze względu na częste awarie, most kolejowy w Rybinie na rzece Szarpawie.

W ramach Pętli Żuławskiej II ma być przeprowadzony kompleksowy remont zabytkowych mostów zwodzonych na rzece Tudze w Tujsku, kolejowego mostu obrotowego na rzece Szarpawa w Rybinie, przebudowa i podniesienie kładki na rzece Tuga w Żelichowie oraz remont nadrzecznej części budynku nowodworskiego starostwa w Nowym Dworze Gdańskim.

Elementem projektu jest wybudowanie przystani żeglarskiej w Nowym Dworze Gdańskim. W przypadku 2 mostów projekt polegać ma na odrestaurowaniu funkcji ich zwodzenia (Tujsk) i obrotu (Rybina), natomiast w przypadku mostu trzeciego byłaby to zupełnie nowa cecha podnoszenia (Żelichowo). Atrakcją byłby nie tylko udrożniony szlak, ale i mosty same w sobie jako produkt turystyczny.

Ze względu na niewystarczające środki w budżecie Powiatu nie udało się zrealizować wszystkich zaplanowanych działań. Mimo to realizacja Programu przyczyniła się do zachowania lokalnego środowiska kulturowego, a także poprawy jego stanu.